

**МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра беларускага мовазнаўства**

Анатацыя да дыпломнай работы

**ГРАФІКА-АРФАГРАФІЧНЫЯ АСАБЛІВАСЦІ
БЕЛАРУСКАМОЎНЫХ ВЫДАННЯЎ ПАЧАТКУ XX ст.**

Журневіч Анастасія Анатольеўна

Навуковы кіраўнік:
доктар філалагічных навук
прафесар М. Р. Прыгодзіч

Мінск

2025

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа: 62 стр., асноўны тэкст – 59 стр., 46 крыніц.

Ключавыя словы: ГРАФІКА, АРФАГРАФІЯ, БЕЛАРУСКАМОЎНЫЯ ВЫДАННІ, XX ВЕК, ПАЧАТАК XX СТ., ВІЗУАЛЬНАЯ КУЛЬТУРА, ДРУК, ШРЫФТ, ДЫЗАЙН, ЛІТЕРАТУРА, ТЫПАГРАФІКА, КНІГА, ПУБЛІКАЦЫІ, БЕЛАРУСКАЯ МОВА, КУЛЬТУРНАЯ СПАДЧЫНА.

Мэта дыпломнай работы – выявіць і прааналізаваць асноўныя тэндэнцыі ў развіцці беларускай пісьмовай мовы ў пачатку XX ст., а таксама вызначыць уплыў розных фактараў (палітычных, культурных, лінгвістычных) на фарміраванне арфаграфічных нормаў.

Аб’ект даследавання – беларускамоўныя выданні пачатку XX ст., уключаючы перыядыку, мастацкую літаратуру і публіцыстычныя тэксты.

Прадмет даследавання – графіка-арфаграфічныя асаблівасці адзначаных выданняў, сярод якіх: выкарыстанне лацінкі і кірыліцы, варыятыўнасць напісання слоў, ужыванне гістарычных арфаграфічных форм (напрыклад, «ѣ», «і» дзесяцірычны).

Атрыманыя вынікі і іх навізна. Праведзена сістэматызацыя дадзеных аб графіка-арфаграфічных асаблівасцях беларускіх тэкстаў пачатку XX стагоддзя, што дапаможа даследчыкам гісторыі беларускай мовы больш дакладна ацаніць працэсы яе фарміравання.

Практычная значнасць. Матэрыялы дыпломнай работы могуць быць выкарыстання у выкладанні гісторыі беларускай мовы, а таксама пры падрыхтоўцы навуковых публікацый, прысвечаных развіццю беларускага пісьма.

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: объем: 62 стр., основной текст – 59 стр., 46 источников.

Ключевые слова: ГРАФИКА, ОРФОГРАФИЯ, БЕЛОРУССКОЯЗЫЧНЫЕ ИЗДАНИЯ, XX ВЕК, НАЧАЛО XX В., ВИЗУАЛЬНАЯ КУЛЬТУРА, ПЕЧАТЬ, ШРИФТ, ДИЗАЙН, ЛИТЕРАТУРА, ТИПОГРАФИКА, КНИГА, ПУБЛИКАЦИИ, БЕЛОРУССКИЙ ЯЗЫК, КУЛЬТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ.

Цель дипломной работы – выявить и проанализировать основные тенденции в развитии белорусской письменной речи в начале XX в., а также определить влияние различных факторов (политических, культурных, лингвистических) на формирование орфографических норм.

Объект исследования – белорусскоязычные издания начала XX в., включая периодику, художественную литературу и публицистические тексты.

Предмет исследования – графико-орфографические особенности указанных изданий, среди которых: использование латиницы и кириллицы, вариативность написания слов, употребление исторических орфографических форм (например, «ѣ», «і» десятиричное)

Полученные результаты и их новизна: проведена систематизация данных о графико-орфографических особенностях белорусских текстов начала XX века, что поможет исследователям истории белорусского языка более точно оценить процессы его формирования.

Практическая значимость: материалы дипломной работы могут быть использованы: в преподавании истории белорусского языка, при подготовке научных публикаций, посвященных развитию белорусской письменности.

Работа представляет интерес для филологов, историков языка и специалистов в области типографики и книговедения.

ABSTRACT

Diploma Thesis: volume: 62 pages, main text – 59 pages, 46 sources.

Keywords: GRAPHICS, ORTHOGRAPHY, BELARUSIAN-LANGUAGE PUBLICATIONS, 20TH CENTURY, EARLY 20TH C., VISUAL CULTURE, PRINTING, FONT, DESIGN, LITERATURE, TYPOGRAPHY, BOOK, PUBLICATIONS, BELARUSIAN LANGUAGE, CULTURAL HERITAGE.

Research Objective – To identify and analyze the main trends in the development of Belarusian written language in the early 20th century, as well as to determine the influence of various factors (political, cultural, linguistic) on the formation of orthographic norms.

Object of Study – Belarusian-language publications from the early 20th century, including periodicals, fiction, and journalistic texts.

Subject of Study – Graphic and orthographic features of the mentioned publications, including: Use of Latin and Cyrillic scripts, Variability in word spelling, Usage of historical orthographic forms (e.g., «Ѣ», decimal «і»).

Obtained Results and Novelty: Systematization of data on graphic-orthographic features of Belarusian texts from the early 20th century was conducted, which will help researchers of Belarusian language history to more accurately assess the processes of its formation.

Practical Significance: The thesis materials can be used for: Teaching Belarusian language history.

Preparing academic publications on the development of Belarusian writing

The work is relevant for philologists, language historians, and specialists in typography and book studies.